

## POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa D. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L.  
przeciwko A. S.

o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 26 kwietnia 2017 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 24 lutego 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 7200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3) przyznaje adw. K. O. od Skarbu Państwa Sądowi Apelacyjnego w (...) kwotę 10800 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych), powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z 16 lutego 2015 r., Sąd Okręgowy w L. oddalił powództwo o zasądzenie od pozwanego na rzecz strony powodowej kwoty 1 997 425,55 zł

z ustawowymi odsetkami tytułem zwrotu nienależnego świadczenia, a Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 24 lutego 2016 r. oddalił apelację powoda.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że powodowa Spółka nie ma legitymacji procesowej (czynnej), bowiem prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w L. z 9 października 2014 r. w sprawie IX GCo (...) udzielono zabezpieczenia roszczenia pozwanego przez ustanowienie nad nią zarządu przymusowego, wyznaczając na zarządcę A. C.. Ustanowienie zarządcy przymusowego jest nadal aktualne, co oznacza, że legitymację procesową (czynną) w tej sprawie ma zarządca powodowej Spółki, a nie Spółka (art. 935 § 1 i 3 w zw. z art. 752<sup>4</sup> § 1 k.p.c.). Powołując się na stanowisko Sądu Najwyższego, Sąd Apelacyjny stwierdził, że zarządca przymusowy ustanowiony w toku postępowania może wziąć w nim udział jedynie na wniosek powoda zgłoszony na podstawie art. 196 k.p.c., który w sprawie nie został złożony.

W skardze kasacyjnej powód, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.

Stwierdził, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne wymagające wypowiedzenia się przez Sąd Najwyższy w kontekście przepisu art. 196 § 1 k.p.c. art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. art. 174 § 2 zd. 2 k.p.c. i art. 174 § 3 k.p.c., czy w sytuacji ustanowienia w sprawie zarządcy przymusowego w trybie zabezpieczenia roszczenia procesowego, poza trybem postępowania upadłościowego, Sąd miał obowiązek, na zasadzie analogii, zawieszenia tego postępowania z urzędu z uwagi na analogiczny procesowo charakter syndyka i zarządcy wyrażający się w razie ich ustanowienia utratą przez stronę postępowania legitymacji procesowej i jej nabyciem odpowiednio przez syndyka, czy też zarządcę i zaistnieniem sytuacji określanej mianem bezwzględnego podstawienia procesowego, a co za tym idzie, czy zachodziła konieczność wezwania do udziału w sprawie ustanowionego zarządcy, bez oczekiwania na wniosek powoda, tak jak to ma miejsce w przypadku syndyka, kiedy to Sąd czynności podejmuje z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., powinien w pogłębionym wywodzie prawnym wykazać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Wymaga to przedstawienia tego zagadnienia przez odpowiednie sformułowanie jako ogólnego, abstrakcyjnego pytania prawnego powstałego na tle określonego przepisu prawa, wskazania kontrowersji i rozbieżnych ocen prawnych, jakie wywołuje oraz wykazania, że mają one poważny charakter, a mimo to nie zostały rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, co jest konieczne nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, lecz istotne także dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi orzeczenia z 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 5 2002/1/11, z 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.). Chodzi zatem o wykazanie, że w sprawie występuje tak poważne i istotne oraz nowe zagadnienie prawne, że nie wystarczy jego rozstrzygnięcie przez sądy powszechne, które w swojej działalności orzeczniczej powołane są do rozwiązywania problemów prawnych, występujących niemal w każdej sprawie, lecz konieczne jest zajęcie stanowiska przez najwyższy organ sądowy.

Skarżący nie wykazał, że w sprawie występuje tak rozumiane zagadnienie prawne. W szczególności nie wykazał istotnych kontrowersji powstałych na tle przedstawionego zagadnienia, jak również nie wykazał ich poważnego, istotnego i uniwersalnego charakteru oraz konieczności zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy. Przedstawione zagadnienie nie jest zagadnieniem prawnym, lecz w istocie pytaniem o trafność stanowiska Sądu Apelacyjnego wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem sprawy i polemiką z tym stanowiskiem, co nie stanowi zagadnienia prawnego, w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.

W literaturze i orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że stosowanie analogii w postępowaniu cywilnym jest bardzo ograniczone ze względu na charakter norm prawa procesowego i może mieć miejsce w wyjątkowych wypadkach oraz przy wykazaniu, że występuje luka w prawie. Istnienia takiej luki skarżący nie wykazał, gdyż nie można uznać, że jest nią nie uregulowanie w art. 174 k.p.c. konieczności zawieszenia z urzędu postępowania w sprawie w sytuacji, gdy w jej toku

ustanowiono zarządcę na podstawie art. 747 pkt 6 k.p.c. oraz wezwania zarządcy do udziału w sprawie. O tym, że nie jest to luka w prawie świadczy to, że zmiana powyższego przepisu od 3 maja 2012 r., a następnie od 1 stycznia 2016 r. przez dodanie dodatkowej podstawy zawieszenia z urzędu postępowania w razie ustanowienia zarządcy w związku z postępowaniem upadłościowym oraz otwarciem postępowania sanacyjnego i w związku z toczącym się postępowaniem w przedmiocie ogłoszenia upadłości, nie objęła konieczności zawieszenia postępowania w razie ustanowienia zarządcy na podstawie art. 747 pkt 6 k.p.c. Oznacza to, że ustawodawca nie uznał ustanowienia zarządcy w celu zabezpieczenia roszczenia za sytuację na tyle podobną do ustanowienia zarządcy w postępowaniu upadłościowym i sanacyjnym, by uregulować jego wstąpienie do postępowania cywilnego w analogiczny sposób. Skarżący także nie przedstawił dostatecznie pogłębionej argumentacji prawnej, która wykazałaby podobieństwo wystarczające do zastosowania analogii. Nie przedstawił też wystarczających argumentów na podważenie stanowiska Sądu Najwyższego zajętego w postanowieniu z 4 września 1998 r. II CKN 442/98 (OSNC 1999/2/41), zgodnie z którym zarządca ustanowiony na podstawie art. 747 pkt 6 k.p.c. jest osobą trzecią w stosunku do toczącej się sprawy i nie przysługuje mu własne prawo do wstąpienia do procesu w charakterze powoda, a zatem konieczne jest złożenie w tym przedmiocie wniosku przez powoda na podstawie art. 196 § 1 k.p.c. i wydanie przez sąd stosownego postanowienia. Skarżący nie wyjaśnił w szczególności jakie obiektywne okoliczności mogą uniemożliwiać złożenie takiego wniosku przez powoda i uzasadniać jego szczególną ochronę wyrażającą się działaniem przez sąd z urzędu przy zastosowaniu w drodze analogii art. 174 § 1 pkt.4 k.p.c.. lub wykładni rozszerzającej tego przepisu.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 2, 3, 4 ust. 1 i 3, § 8 pkt 7 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 r., poz. 1805).

jw